

PRIMORSKI DNEVNIK – 04 ottobre 2019

GORICA - Predstavitev kriminalke »Ninfa dormiente« Ilarie Tuti

Dvojni zločin v Reziji

Prvega raziskuje bralcem priljubljena komisarka Teresa Battaglia, drugega je pisateljica storila na račun Rezijanov

Zločina sta pravzaprav dva. Enega v romanu *Ninfa dormiente* raziskuje Teresa Battaglia, glavna junakinja že priljubljenih kriminalističnih romanov Ilarie Tuti, pisateljice iz Gumina, ki je pred sinoči v nabito polni dvorani avtobusnega podjetja APT na južni železniški postaji v Gorici odprla nov niz literarnih srečanj kulturnega društva Knjiga ob 18.03. Drugi zločin, etnocid, je zagrešila pisateljica sama, ko je na predstavitvi podajala svojo resnico o izvoru in narodnosti Rezijanov.

Ilaria Tuti je doma iz Gumina, »pol ure vožnje od doline Rezije, o kateri pa sem do pred kratkim malo vedela«. Nekaj je slišala o neki tam živeči ruski manjšini. Potem pa je spoznala kraj in v pogovorih z domačini, očitno iz tistega sicer večinskega dela krajanov, ki zanikajo lasten slovenski izvor, prišla do drugačne »resnice«. Nič več Rusi ampak nek poseben narod, ki nikakor ni v sorodu s Slovenci, četudi se je prav sočasno z njimi v 6. stoletju naselil v tej dolini. Njegov izvor naj bi bil nekje v Kavkazu, odkoder naj bi se pritepel v Rezijo, ne da bi se pomešal z južnimi Slovani, ki so se takrat prav tako naseljevali na ta območja. Podkrepitev te teze, ki jo v nasprotju z genetskimi in jezikoslovnimi raziskavami zagovarjajo tisti Rezijani, ki nočejo biti obravnavani kot Slovenci, je Tutijeva dobila tudi v pričevanju neke plemkinje, »ki se kot svetovna popotnica na te stvari spozna« in je zasledila podobnost med melodijo neke rezijske uspanke in podobno pesmijo neke manj poznane etnične skupine, ki še živi na območju Kavkaza.

Novinarka Piccola Arianna Boria, ki je vodila pogovor, je to tezo označila za politično pogumno, češ da bo dregnila v sršenje gnezdo. S svoje strani bi jo označili le za površno. Ko bi njena glavna junakinja, komisarka Teresa Battaglia tako malomarno raziskovala svoje kriminalistične primere, Ilaria Tuti kot pisateljica kriminalk gotovo ne bi prišla daleč. Morda pa ji je domnevna genetska posebnost Rezijanov, ki igra svojo vlogo tudi v kriminalističnem razpletu romana, prišla prav, da je zgodbi dodala eksotični prizvok, ki bo najbrž prispeval k nakladi.

Tutijeva je sicer fenomen na literarnem trgu, kjer se je prvič pojavila lani z uspešnim prvencem *Fiori sopra*

Ilaria Tuti (levo) se je pogovarjala z Arianno Boria

BOMBACA

l'inverno. Raziskovanje 70 let starih zločinov, postavljeno v prepoznavno četudi ne izrecno imenovano Kanalsko dolino, je doživelo izjemen tržni uspeh z več kot 100.000 prodanimi izvodmi. Zdaj je pri založbi Longanesi izšel drugi, prav tako še v vojne čase segajoči »cold case«, ki ga raziskuje Teresa Battaglia. Tokrat v izrecno imenovani Reziji. Obeta se mu vsaj enak uspeh, saj je prva naklada 50.000 izvodov že skoraj pošla in je v teku ponatis. O veliki popularnosti avtorice priča tudi množična udeležba na predstavitvi. V dvorani se je v veliko zadovoljstvo predsednika društva Knjiga ob 18.03 Paola Pollija drenjalo več kot sto poslušalcev, še nekaj pa jih je obtičalo pred vrati.

V zanimivem pogovoru je Ilaria Tuti razčlenila razloge za uspešnost romanov, ki sta ji v dveh letih povsem spremenili življenje, toliko bolj, ker je vmes še postala mamica. Seveda že piše tretjega. Še prej kot s pisanjem se je ukvarjala s slikarstvom in fotografijo in ta vizualni pristop prelila tudi v svoje pisanje, kjer posveča posebno skrb tako portretiranju glavnih junakov kot krajine. Gozdovi in gore imajo v obeh dosedanjih delih pomembno vlogo. Bralci so zelo vzljubili glavno junakinja, 60-letno komisarko, ki jo ob za kriminologa potrebni racionalnosti odlikuje tudi empatija. Prav sposobnost sočutja z drugimi ji omogoča, da bolje razume ljudi in dogajanje in da vnaprej predvidi naslednji korak morilca.

O vsebini kriminalke ne gre preveč govoriti, iztočnice pa so gotovo vabljive. *Ninfa dormiente* je naslov ene od le 11 slik, ki jih je naslikal nekdanji partizan garibaldinec. Ko

odkrijejo, da je naslikana tudi s človeško krvjo in da je DNK značilen izključno za prebivalce Rezije, se Teresa Battaglia loti preiskave davnega umora ...

Marko Marinčič

GORICA

Naslednjic o Balkanu

Jesenski niz Knjiga ob 18.03 bo ponudil šest literarnih srečanj. Vsa bodo povsem žensko obarvana, saj gre za knjige pisateljic, predstavitve pa bodo vodile prav tako ženske sogovornice, večinoma novinarko, je povedal organizator teh literarnih srečanj Paolo Polli. Naslednje bo v četrtek, 10. oktobra, ob 18.03 v dvorani APT na postaji, kjer bosta Francesca Cosi in Alessandra Reposi v pogovoru z novinarko Lilli Goriup predstavili knjigo *Dove cominciano i Balcani*, 31. oktobra, vedno ob 18.03 vendar v dvorani ustanove Formedit na Svetogorski 131/42, se bo v pogovoru z novinarko Primorskih novic Vesno Humar predstavila tudi Bronja Žakelj, ki je za svoj literarni prvenec *Belo se pere na devetdeset* prejela letošnjo prestižno nagrado kresnik. Po zaslugi prevajalca Mihe Obita je septembra knjiga že izšla tudi v italijanskem prevodu. Niz ponuja tudi tri sobotne avtobusne izlete v rezervat Cona, na literarno-gastronomsko doživetje v osmici v Medji vasi in po tematskem parku 1. svetovne vojne na Tržiškem krasu, ki pa so že povsem razprodani. (mm)